
СОДЕРЖАНИЕ

ПАТРИАРШИЕ ЭНЦИКЛИКИ. БЛАГОСЛОВИТЕЛЬНЫЕ ГРАМОТЫ.

Священный кондак Его Святейшества Католикоса Всех Армян Гарегина II епископу Абрааму Мкртчяну.....	3
Священный кондак Его Святейшества Католикоса Всех Армян Гарегина II епископу Парену Аветикяну.....	5
Священный кондак Его Святейшества Католикоса Всех Армян Гарегина II епископу Езрасу Нерсисяну.....	7
Священный кондак Его Святейшества Католикоса Всех Армян Гарегина II г-ну Гагику Адибекяну.....	9
Священный кондак Его Святейшества Католикоса Всех Армян Гарегина II г-ну Эдгару Арамяну.....	11
Священный кондак Его Святейшества Католикоса Всех Армян Гарегина II г-ну Вардгесу Арцруни.....	13
Священный кондак Его Святейшества Католикоса Всех Армян Гарегина II г-ну Карену Багдасарову.....	15
Священный кондак Его Святейшества Католикоса Всех Армян Гарегина II г-ну Герману Грэфу.....	17
Священный кондак Его Святейшества Католикоса Всех Армян Гарегина II г-ну Рубену Григоряну.....	19
Священный кондак Его Святейшества Католикоса Всех Армян Гарегина II г-ну Гагику Геворгяну.....	21
Священный кондак Его Святейшества Католикоса Всех Армян Гарегина II г-ну Гагику Закаряню.....	23
Священный кондак Его Святейшества Католикоса Всех Армян Гарегина II г-ну Овнану Лалаяну.....	25

Священный кондак Его Святейшества Католикоса Всех Армян Гарегина II г-ну Самвелу Карапетяну.....	27
Священный кондак Его Святейшества Католикоса Всех Армян Гарегина II г-ну Сергею Амбарцумяну.....	29
Священный кондак Его Святейшества Католикоса Всех Армян Гарегина II г-ну Константину Манукяну.....	31
Священный кондак Его Святейшества Католикоса Всех Армян Гарегина II г-ну Айку Магакеляну.....	33
Священный кондак Его Святейшества Католикоса Всех Армян Гарегина II г-ну Вардану Варданову.....	35
Священный кондак Его Святейшества Католикоса Всех Армян Гарегина II г-ну Геворку Меграбяну.....	37
Священный кондак Его Святейшества Католикоса Всех Армян Гарегина II г-ну Армену Шахазизяну.....	39
Священный кондак Его Святейшества Католикоса Всех Армян Гарегина II г-ну Рубену Варданяну.....	41
Священный кондак Его Святейшества Католикоса Всех Армян Гарегина II г-ну Александру Тер-Аванесову.....	43
Священный кондак Его Святейшества Католикоса Всех Армян Гарегина II г-ну Норикю Петросяну.....	45
Поздравительное послание Его Святейшества Католикоса Всех Армян Гарегина II по случаю Дня знаний.....	47
Слово Его Святейшества Католикоса Всех Армян Гарегина II по случаю освящения новостроенного храма Святого Преображения в г. Москве.....	48
Поздравительное послание Его Святейшества Католикоса Всех Армян Гарегина II по случаю праздника Дня независимости Республики Армения.....	51
Слово Его Святейшества Католикоса Всех Армян Гарегина II на погребении Соса Саргсяна.....	52

ОФИЦИАЛЬНОЕ

Католикос Всех Армян принял Чрезвычайного и Полномочного Посла Ливана в Армении.....	54
Католикос Всех Армян принял председателя Армянского всеобщего благотворительного союза.....	54
Посещение Первопрестольного Св. Эчмиадзина послом Исламской Республики Иран в РА.....	55
Посещение Первопрестольного Св. Эчмиадзина Председателем Национального собрания РА и спикером совета штата Калифорния (США).....	56

СОБОР ЕПИСКОПОВ АРМЯНСКОЙ АПОСТОЛЬСКОЙ СВ. ЦЕРКВИ

В Первопрестольном Св. Эчмиадзине начал работу Собор епископов Армянской Апостольской Св. Церкви.....	57
Слово Его Святейшества Католикоса Всех Армян Гарегина II по случаю созыва Собора епископов.....	58
Завет Его Святейшества Арама Первого, Католикоса Великого Дома Киликийского Собору епископов.....	63
Слово Президента РА на открытии Собора епископов в Первопрестольном Св. Эчмиадзине.....	67
Сообщение о Соборе епископов Армянской Апостольской Св. Церкви в Первопрестольном Св. Эчмиадзине.....	70
ПРОТОАРХИМАНДРИТ ШАГЕ ГАСПАРЯН – На пути возрождения.....	72

ПРОПОВЕДИ

Проповедь епископа Аршака Хачатряна, читанная в Кафедральном соборе Св. Эчмиадзина по случаю праздника Вознесения Креста.....	82
---	----

Проповедь архимандрита Момика Саргсяна, читанная в Кафедральном соборе Св. Эчмиадзина во время св. Литургии по случаю дня поминавания усопших на Вознесение Креста.....85

Проповедь архиепископа Арама Атесяна, читанная в Кафедральном соборе Св. Эчмиадзина во время св. Литургии.....87

Проповедь архимандрита Исаака Погосяна, читанная в Кафедральном соборе Св. Эчмиадзина во время св. Литургии по случаю праздника Варагского Святого Креста.....93

ИСТОРИКО-ФИЛОЛОГИЧЕСКИЕ ИССЛЕДОВАНИЯ

ВРЕЖ ВАРДАНЯН – Эпизоды истории Ахтамарского католикосата XIV в.....97

АРХИМАНДРИТ ЗАКАРИЯ БАГУМЯН – Ода Пресвятой Богородице архимандрита Киракоса Ерзнкаци.....106

СЕМИНАРИСТЫ

АНИ ХУДАВЕРДЯН – Аветик Арасханянц.....110

ДУХОВНЫЕ ЧТЕНИЯ

ИЕРЕЙ ГЕВОНД МАИЛЯН - Новые вызовы.....117

РЕЦЕНЗИИ. БИБЛИОГРАФИЯ

ПРОТОАРХИМАНДРИТ ТАЧАТ ЯРТЫМЯН - Влияние характерных элементов армянской архитектуры на средневековую итальянскую архитектуру.....121

ЦЕРКОВНАЯ ЖИЗНЬ. НОВОСТИ.....130

CONTENTS

PONTIFICAL ENCYCLICALS, LETTERS OF BLESSING

Encyclical of His Holiness Karekin II, Catholicos of All Armenians, to His Grace Bishop Abraham Mekertchyan	3
Encyclical of His Holiness Karekin II, Catholicos of All Armenians, to His Grace Bishop Paren Avetikyan.....	5
Encyclical of His Holiness Karekin II, Catholicos of All Armenians, to His Grace Bishop Yezras Nersisyan.....	7
Encyclical of His Holiness Karekin II, Catholicos of All Armenians, to Mr. Gaghik Adibekyan.....	9
Encyclical of His Holiness Karekin II, Catholicos of All Armenians, to Mr. Edgar Aramyan.....	11
Encyclical of His Holiness Karekin II, Catholicos of All Armenians, to Mr. Vardges Artsrouny.....	13
Encyclical of His Holiness Karekin II, Catholicos of All Armenians, to Mr. Karen Baghdassaryan.....	15
Encyclical of His Holiness Karekin II, Catholicos of All Armenians, to Mr. German Gref ...	17
Encyclical of His Holiness Karekin II, Catholicos of All Armenians, to Mr. Ruben Grigoryan.....	19
Encyclical of His Holiness Karekin II, Catholicos of All Armenians, to Mr. Gaghik Ghevorgyan.....	21
Encyclical of His Holiness Karekin II, Catholicos of All Armenians, to Mr. Gaghik Zakaryan	23
Encyclical of His Holiness Karekin II, Catholicos of All Armenians, to Mr. Hovnan Lalayan.....	25

Encyclical of His Holiness Karekin II, Catholicos of All Armenians, to Mr. Samuel Karapetyan.....	27
Encyclical of His Holiness Karekin II, Catholicos of All Armenians, to Mr. Sergey Hambardzumyan.....	29
Encyclical of His Holiness Karekin II, Catholicos of All Armenians, to Mr. Constantine Manukyan	31
Encyclical of His Holiness Karekin II, Catholicos of All Armenians, to Mr. Hayk Maghakelyan.....	33
Encyclical of His Holiness Karekin II, Catholicos of All Armenians, to Mr. Vardan Vardanov	35
Encyclical of His Holiness Karekin II, Catholicos of All Armenians, to Mr. Ghevorg Mehrabyan	37
Encyclical of His Holiness Karekin II, Catholicos of All Armenians, to Mr. Armen Shahazizyan.....	39
Encyclical of His Holiness Karekin II, Catholicos of All Armenians, to Mr. Ruben Vardanyan	41
Encyclical of His Holiness Karekin II, Catholicos of All Armenians, to Mr. Alexander Ter-Avanessov	43
Encyclical of His Holiness Karekin II, Catholicos of All Armenians, to Mr. Norik Petrosyan.....	45
Message of congratulation of His Holiness Karekin II, Catholicos of All Armenians, on the occasion of the Day of Knowledge.....	47
Message of His Holiness Karekin II, Catholicos of All Armenians, on the occasion of the consecration of the newly built Holy Transfiguration Church of Moscow.....	48
Message of congratulation of His Holiness Karekin II, Catholicos of All Armenians, on the occasion of the Independence Day of the Republic of Armenia.....	51
Message of His Holiness Karekin II, Catholicos of All Armenians, on the occasion of the funeral of Sos Sargsyan	52

OFFICIAL

Audience granted by His Holiness Karekin II, Catholicos of All Armenians, to the Ambassador of Lebanon to Armenia	54
Audience granted by His Holiness Karekin II, Catholicos of All Armenians, to the President of AGBU.....	54
The Ambassador of the Islamic Republic of Iran to Armenia visited the Mother See of Holy Etchmiadzin	55
Visits of the Speaker of the National Assembly of the Republic of Armenia and Speaker of the State Council of California, USA, to the Mother See of Holy Etchmiadzin	56

**EPISCOPAL ASSEMBLY OF THE ARMENIAN
HOLY APOSTOLIC CHURCH**

Episcopal Assembly of the Armenian Holy Apostolic Church initiated its work in the Mother See of Holy Etchmiadzin	57
Message of His Holiness Karekin II, Catholicos of All Armenians, on the occasion of the Episcopal Assembly.....	58
Message of His Holiness Aram I, Catholicos of the Great House of Cilicia, addressed to the Episcopal Assembly	63
Message of the President of the Republic of Armenia at the inauguration of the Episcopal Assembly	67
Press release of the Episcopal Assembly of the Armenian Holy Apostolic Church convened in the Mother See of Holy Etchmiadzin.....	70
VERY REV. ARCHIMANDRITE SHAHE GASPARYAN – On the Way to Renaissance	72

SERMONS

Sermon delivered by His Grace Bishop Arshak Khachatryan during the Divine Liturgy celebrated in the Cathedral of Holy Etchmiadzin on the occasion of the Feast of the Exaltation of the Holy Cross	82
--	----

Sermon delivered by Rev. Fr. Momik Sargsyan during the Divine Liturgy of the Remembrance of the Dead celebrated in the Cathedral of Holy Etchmiadzin following the Feast of the Exaltation of the Holy Cross.....85

Sermon delivered by His Grace Bishop Aram Ateshyan during the Divine Liturgy celebrated in the Cathedral of Holy Etchmiadzin87

Sermon delivered by Rev. Fr. Isahak Poghosyan during the Divine Liturgy celebrated in the Cathedral of Holy Etchmiadzin on the occasion of the Feast of the Holy Cross of Varag.....93

HISTORICAL-PHILOLOGICAL STUDIES

VREZH VARDANYAN – Episodes from the 14th century history of the Catholicosate of Aghtamar97

ARCHIMANDRITE ZACHARIA BAGHOUMYAN – Ode to the Holy Virgin Mary by Archimandrite Kirakos of Yerzenka106

SEMINARIANS

ANI KHOUDAVERDYAN - Avetik Arskhanyants.....110

SPIRITUAL READINGS

FR. GHEVOND MAYILYAN – New challenges117

LITERARY REVIEW

VERY REV. ARCHIMANDRITE DAJAD YEARTEMYAN – Influence of elements peculiar to the Armenian architecture on the medieval architecture of Italy121

BRIEF CHURCH NEWS.....130

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ՆԱՅՐԱՊԵՏԱԿԱՆ ԿՈՆԴԱԿՆԵՐ. ՕՐՆՆՈՒԹԵԱՆ ԳՐԵՐ

Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Գարեգին Բ. Ամենայն Տայոց Կաթողիկոսի սրբապատ կոնդակը գերաշնորհ Տ. Աբրահամ եպիսկոպոս Մկրտչեանին.....	3
Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Գարեգին Բ. Ամենայն Տայոց Կաթողիկոսի սրբապատ կոնդակը գերաշնորհ Տ. Փառէն եպիսկոպոս Անտիքեանին.....	5
Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Գարեգին Բ. Ամենայն Տայոց Կաթողիկոսի սրբապատ կոնդակը գերաշնորհ Տ. Եզրաս եպիսկոպոս Ներսիսեանին.....	7
Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Գարեգին Բ. Ամենայն Տայոց Կաթողիկոսի սրբապատ կոնդակը մեծարգոյ քիար Գագիկ Ադիրէկեանին.....	9
Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Գարեգին Բ. Ամենայն Տայոց Կաթողիկոսի սրբապատ կոնդակը մեծարգոյ քիար Էդգար Արամեանին.....	11
Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Գարեգին Բ. Ամենայն Տայոց Կաթողիկոսի սրբապատ կոնդակը մեծարգոյ քիար Վարդգէս Արծրունուն.....	13
Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Գարեգին Բ. Ամենայն Տայոց Կաթողիկոսի սրբապատ կոնդակը մեծարգոյ քիար Կարէն Բաղդասարովին.....	15
Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Գարեգին Բ. Ամենայն Տայոց Կաթողիկոսի սրբապատ կոնդակը մեծարգոյ քիար Գերման Գրէֆին.....	17
Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Գարեգին Բ. Ամենայն Տայոց Կաթողիկոսի սրբապատ կոնդակը մեծարգոյ քիար Ռուբէն Գրիգորեանին.....	19
Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Գարեգին Բ. Ամենայն Տայոց Կաթողիկոսի սրբապատ կոնդակը մեծարգոյ քիար Գագիկ Գևորգեանին.....	21
Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Գարեգին Բ. Ամենայն Տայոց Կաթողիկոսի սրբապատ կոնդակը մեծարգոյ քիար Գագիկ Զաքարեանին.....	23
Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Գարեգին Բ. Ամենայն Տայոց Կաթողիկոսի սրբապատ կոնդակը մեծարգոյ քիար Յովնան Լալայեանին.....	25
Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Գարեգին Բ. Ամենայն Տայոց Կաթողիկոսի սրբապատ կոնդակը մեծարգոյ քիար Սամուէլ Կարապետեանին.....	27

Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Գարեգին Բ. Ամենայն հայոց Կաթողիկոսի սրբապատ կոնդակը մեծարգոյ քիար Սերգէյ Համբարձումեանին.....	29
Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Գարեգին Բ. Ամենայն հայոց Կաթողիկոսի սրբապատ կոնդակը մեծարգոյ քիար Կոնստանտին Մանուկեանին.....	31
Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Գարեգին Բ. Ամենայն հայոց Կաթողիկոսի սրբապատ կոնդակը մեծարգոյ քիար հայկ Մաղաքէլեանին.....	33
Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Գարեգին Բ. Ամենայն հայոց Կաթողիկոսի սրբապատ կոնդակը մեծարգոյ քիար Վարդան Վարդանովին.....	35
Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Գարեգին Բ. Ամենայն հայոց Կաթողիկոսի սրբապատ կոնդակը մեծարգոյ քիար Գեորգ Մ'էրաբեանին.....	37
Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Գարեգին Բ. Ամենայն հայոց Կաթողիկոսի սրբապատ կոնդակը մեծարգոյ քիար Արմէն Շահագիգեանին.....	39
Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Գարեգին Բ. Ամենայն հայոց Կաթողիկոսի սրբապատ կոնդակը մեծարգոյ քիար Ռուբէն Վարդանեանին.....	41
Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Գարեգին Բ. Ամենայն հայոց Կաթողիկոսի սրբապատ կոնդակը մեծարգոյ քիար Ալեքսանդր Տէր-Աւանեսովին.....	43
Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Գարեգին Բ. Ամենայն հայոց Կաթողիկոսի սրբապատ կոնդակը մեծարգոյ քիար Նորիկ Պետրոսեանին.....	45
Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Գարեգին Բ. Ամենայն հայոց Կաթողիկոսի շնորհավորական ուղերձը գիտելիքի օրվա առիթով.....	47
Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Գարեգին Բ. Ամենայն հայոց Կաթողիկոսի խոսքը Մոսկվայի Սուրբ Պայծառակերպություն նորակառույց եկեղեցու օծման առիթով.....	48
Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Գարեգին Բ. Ամենայն հայոց Կաթողիկոսի շնորհավորական ուղերձը հայաստանի հանրապետության անկախության փոքրիկ առիթով.....	51
Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Գարեգին Բ. Ամենայն հայոց Կաթողիկոսի խոսքը Սոս Սարգսյանի հուղարկավորության առիթով.....	52

ՊԵՇՏՈՆԱԿԱՆՔ

Ամենայն հայոց Կաթողիկոսն ընդունեց ՏՏ-ում Լիբանանի արքակաթոռ եւ լիագոր դեսպանին.....	54
---	----

Ամենայն հայոց Կաթողիկոսն ընդունեց հԲԸՄ նախագահին.....	54
ՀՀ-ում Իրանի Իսլամական հանրապետության դեսպանի այցը Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածին.....	55
ՀՀ ԱԺ նախագահի եւ ԱՄՆ Կալիֆորնիայի նահանգային խորհրդի խոսնակի այցը Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածին.....	56

ՀԱՅԱՍՏԱՆՅԱՅՅ ԱՌԱՔԵԼԱԿԱՆ Ս. ԵԿԵՂԵՑՈՒ ԵՊԻՍԿՈՊՈՍԱՅ ԺՈՂՈՎՐ

Մայր Աթոռ Սուրբ Էջմիածնում իր աշխատանքը սկսեց Հայաստանյայց Առաքելական Ս. Եկեղեցու Եպիսկոպոսաց ժողովը.....	57
Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Գարեգին Բ. Ամենայն հայոց Կաթողիկոսի խոսքը Եպիսկոպոսաց ժողովի առիթով.....	58
Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Արամ Ա. Մեծի Տանն Կիլիկիոյ Վեհափառ Հայրապետին պարգամը Եպիսկոպոսաց ժողովին.....	63
ՀՀ նախագահ Ս. Սարգսյանի խոսքը Մայր Աթոռում Եպիսկոպոսաց ժողովի բացմանը.....	67
Հաղորդագրություն Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածնում գումարված Հայաստանյայց Առաքելական Ս. Եկեղեցու Եպիսկոպոսաց ժողովի.....	70
Տ. ՇԱՆԷ Ծ. ՎՐԴ. ԳԱՍՊԱՐԵԱՆ - Վերածնունդի ճամբուն վրայ.....	72

ՔԱՐՈՋԽՕՍԱԿԱՆ

Տ. Արշակ եպիսկոպոս Խաչատրյանի քարոզը՝ խոսված Ս. Էջմիածնի Մայր Տաճարում Խաչվերացի քրոնի առիթով.....	82
Տ. Մոմիկ վարդապետ Սարգսյանի քարոզը՝ խոսված Ս. Էջմիածնի Մայր Տաճարում Խաչվերացի մեռելոցին մատուցված Ս. Պարարագին.....	85
Տ. Արամ արքեպիսկոպոս Աթեշեանի քարոզը՝ խոստոված Ս. Էջմիածնի Մայր Տաճարում Ս. Պարարագին.....	87
Տ. Իսահակ վարդապետ Պողոսյանի քարոզը՝ խոսված Ս. Էջմիածնի Մայր Տաճարում Վարագա Սուրբ Խաչի քրոնի առիթով.....	93

ՊԱՏՄԱՐԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ

ՎՐԵԺ ՎԱՐԴԱՆՅԱՆ - Աղթամարի կաթողիկոսության ԺԴ. դարի պարմության
դրվագներ.....97

Տ. ԶԱԲԱՐԻԱ ՎՐԴ. ԲԱՂՈՒՄՅԱՆ - Կիրակոս վարդապետ Երզնկացու Ս. Աստվա-
ծածնի ներբողը.....106

ՃԵՄԱՐԱՆԱԿԱՆՆԵՐ

ԱՆԻ ԽՈՒԴԱՎԵՐԴՅԱՆ - Ավերիք Արասխանյանց.....110

ՆՈԳԵԻՈՐ ԸՆԹԵՐՅՈՒՄՆԵՐ

Տ. ՂԵԻՈՆԴ. ՔՆՆ. ՄԱՅԻՆՅԱՆ - Նոր մարտահրավերներ.....117

ԳՐԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆ. ՄԱՏԵՆԱԳԻՏՈՒԹԻՒՆ

Տ. ՏԱՃԱՏ Ծ. ՎՐԴ. ԵԱՐՏԸՄԵԱՆ - Նայկական ճարտարապետության բնորոշ տար-
րերու ազդեցությունը Իտալիոյ միջնադարեան ճարտարապետության մեջ.....121

ԵԿԵՂԵՅԱԿԱՆ ԲԵՄ. ԼՈՒՐԵՐ.....130